

Goede vogelgebieden in en rond het werkgebied van Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

2017: Tweede herziene uitgave ter gelegenheid van het
60-jarig bestaan van de Vogelwerkgroep (op 10 april 2018).

Tekst: Huub Huneke, Dick Dekker
Tekstverwerking: Dick en Ceciel Dekker
Tekening voorkant: Jos Zwarts
Vormgeving: Manda de Jong

Met dank aan: Ger Stoker, Peter Zwitter, Arend de Jong,
Marian van Leeuwen, Sander Schagen
(VWG Midden-Kennemerland)
Frans Zaal (Stichting De Hooge Weide)
Kees Roobeek, Jan Stok (VWG Alkmaar)

Eerste uitgave: 2011

Afkortingen:

br broedvogel
jv jaarvogel, de vogel is het hele jaar in het gebied aanwezig en als soort ook broedvogel. Als hij niet in het gebied broedt, doet hij dat dicht in de buurt. Vaak is de soort standvogel. Voorbeelden: winterkoning, havik, wilde eend.
wg wintergast
zg zomergast
dt doortrekker, de soort is broedvogel in gebieden ten noorden en noord-oosten van Nederland en is bij ons aanwezig op weg van diens broedgebied naar het overwinteringsgebied ten zuiden van Nederland (vaak is dat Afrika). In het voorjaar is de vogelsoort even in Nederland van overwinteringsgebied naar diens broedgebied.
Voorbeelden: beflijster, bosruiter, zwarte ruiter.
z zeldzaam
NHD Noordhollands Duinreservaat
PWN Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland

Tips: Als U vogels gaat kijken, neem daar dan ruim de tijd voor. Wanneer U b.v. in de winter in het Boetje van onze Kees bent, kunnen meerdere bezoeken en meerdere uren wachten er pas toe leiden dat U een roerdomp te zien krijgt. Heeft U dat wachten opgebracht, dan vergeet U zo'n waarneming niet gauw meer. En als U b.v. in het voorjaar uit vogelen gaat, denk dan niet te snel dat een bepaalde vogelsoort niet aanwezig is. **Investeer** in tijd, want een zingend mannetje zal zich op een gegeven moment wel laten horen en zien, om zijn territorium aan te geven of te verdedigen. In het voorjaar is het zeer aan te raden heel vroeg op te staan. Vogelzang- en activiteit zijn dan op zijn sterkst. Aan het einde van de dag is er weliswaar een opleving in activiteit, maar die is niet te vergelijken met de vroege ochtenduren. Ga met excursies mee, daar leert U van, vooral van vogelaars die al langer vogelen. Kleedt U zich warm, het kan 's morgens flink koud zijn!
De soortenlijsten zijn niet volledig. Algemene en veel voorkomende soorten als blauwe reiger, wilde eend, merel, winterkoning, kool- en pimpelmees, kauw, ekster en kraai hebben we niet altijd opgenomen.

Inhoudsopgave

1. Boetje van onze Kees
2. Hut De Winterkoning
3. Kijkscherp Karpervijver
4. Hut Doornvlak
5. Hut Hempolder
6. Noordpier
7. Zuidpier en Kennemermeer
8. Velserbeek en Beeckestein
9. Westerhout
10. Wijkeroogpark
11. Zwaansmeerpolder, Krommenierwoudpolder
12. Landgoed Marquette
13. Weidevogelreservaat De Kampen en Waterberging Noorderveld
14. Krogenbos
15. Castricumerpolder, Grote Ven en Oude Ven
16. Wei van Brasser
17. Limmerpolder Oosterveld
18. Westwouderpolder
19. Zeerijtsdijkje
20. Heilooërbos
21. Bergermeer Loterijlanden
22. Hondsbosse Zeewering is tegenwoordig duin en strand
23. Vereenigde Hager en Pettemerpolder

SOVON

Het voorkomen van vogelsoorten in Nederland, of het nu broedvogels, doortrekkers of wintergasten zijn, wordt bepaald door tellingen. Broedvogels worden wekelijks geïnventariseerd in de voorjaars- en zomerperiode. Vaak jarenlang achtereen. Vogels die overwinteren worden maandelijks geteld. Verkregen gegevens worden door gedreven vogelaars doorgestuurd naar Sovon (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland). Die verwerkt ze. Daar ligt dus een enorme hoeveelheid informatie waaruit regelmatig gepubliceerd wordt, in de vorm van broedvogelatlassen en verslagen van wintertellingen, slaapplaatstellingen en meer.

Als U regelmatig in het veld bent, leg dan uw waarnemingen vast (voor U zelf), maar geef ze vooral door aan Sovon. Zij doen er iets mee. Meten is weten.

<https://www.sovon.nl/>

Sovon sponsort de uitgave van dit boekje.

1. Vogelkijkhut 't Boetje van onze Kees

Ligging

De hut staat aan de uiterste zuidkant van het infiltratiegebied Castricum, aan de zuidoever van het Hoefijzer- of U-meer.

Deze hut staat er sinds 1996 en is vernoemd naar Kees Duin, van 1980 tot 1995 boswachter bij PWN en initiatiefnemer voor het plaatsen ervan.

De in en rond het meer zich bevindende aalscholverkolonie kent een snelle ontwikkeling: in de tabel ziet u hoe het gegaan is. De aantallen zijn bewoonde nesten

1999	0
2000	15
2001	52
2002	173
2003	188
2004	233
2005	308
2006	368
2007	428

2008	488
2009	548
2010	608
2011	622
2012	794
2013	657
2014	657
2015	781
2016	1015

Door hun eigen uitwerpselen en de behoefte aan takken voor de nesten zijn de vlieren langzaam aan hun einde gekomen en zijn ze ook op de grond gaan broeden. Voor sommige aalscholvers begint het broedseizoen al in februari. Vanaf deze maand kunt U nestbouwende en baltsende vogels zien. Vis vangen doen ze hoofdzakelijk op zee.

In het groen rond het meer broeden diverse soorten zangvogels. Boven het meer zijn in het voorjaar drie soorten zwaluwen actief.

In de wintermaanden is de hut vermaard om van heel dichtbij roerdomp(en), waterrallen en ijsvogels te zien.

Ook in die periode zijn er diverse eendensoorten, waaronder wintergasten als grote zaagbek en brilduiker. Er gebeurt vrijwel altijd iets hier. Geduld loont en daarom komen er veel vogelaars en vogelfotografen.

De hut is rolstoeltoegankelijk.

U bevindt zich in het NHD: een geldig toegangsbewijs is hier vereist.

Dit gebied is gesponsord door: Joop en Henny Muller
Gees Göhl en Kees Duin

t Boetje van onze Kees		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
dodaars	wg												
fuut	jv												
aalscholver	jv												
roerdomp	jv												
wilde zwaan	wg												
grauwe gans	jv												
nijlgans	jv												
canada gans	jv												
bergeend													
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
wilde eend	jv												
slobeend	wg												
tafeleend	jv												
kuifeend	jv												
brilduiker	wg												
grote zaagbek	wg												
havik	jv												
buizerd	jv												
waterral	jv												
witgatje	dt												
oeverloper	dt												
koekoek	br												
ijsvogel	wg*												
boerenwaluw	dt												
oeverwaluw	dt												
huiswaluw	dt												
boompieper	br												
blauwborst	br												
nachtegaal	br												
kramsvogel	wg												
kleine karekiet	br												
grasmus	br												
zwartkop	br												
braamsluiper	br												
baardman	wg												
rietgors	br												

* ijsvogel: leidt tijdens strenge winters zware verliezen.

Aantekeningen:

2. Vogelkijkhut de Winterkoning

Ligging

Bij Restaurant Johanna's Hof via de verharde weg naar het zuiden, na 300m links.

In de jaren negentig werd er een natuurherstelproject uitgevoerd op het terrein waar de meterherstelwerkplaats heeft gestaan. Door het PWN werd er een plas gegraven waar een vogelkijkhut bij is geplaatst. Deze werd ter nagedachtenis aan de heer E. Kortenoever op 24 mei 2003 door de weduwe Kortenoever geopend. Hij was de oprichter van de vogelwerkgroep Castricum en zijn lievelingsvogel was het winterkoninkje.

Vanuit de hut kijkt U op een mooie ronde plas met langzaam oplopende oevers. In de plas broeden vaak 2 paar dodaars, waaraan mooi te zien is hoe klein de jongen zijn. Ook zijn hier waterhoen, meerkoet en blauwe reiger waar te nemen. De nijlgans is hier nog wel eens met jongen te zien alsmede de wilde eend. In het voorjaar als de zangvogels zijn gearriveerd is er rondom de hut veel zang van fitis, tjiftjaf, boompieper, grasmus, goudvink, sprinkhaanzanger, vink en groenling. Buizerd en sperwer komen hier ook geregeld. Langs de randen van de plas lopen wel eens kleine plevier, oeverloper, witgatje en andere steltlopers rond. In het najaar en de winter zwemmen er grote zaagbek, kuifeend, wintertaling en af en toe slobbeend. Let op ijsvogel, die vanaf allerlei takken boven het water op prooi loert.

De hut is rolstoeltoegankelijk.

U bevindt zich op PWN grondgebied en hier is een toegangskaart vereist.

Winterkoning		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
dodaars	jv												
blauwe reiger	jv												
nijlgans	br												
bergeend	zg												
krakeend	jv												
wilde eend	jv												
kuifeend	zg												
havik	jv												
sperwer	jv												
buizerd	jv												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
zwarte ruiter	dt												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt												
oeverloper	dt												
ijsvogel	jv*												
boomleeuwerik	br												
boompieper	br												
witte kwikstaart	zg												
sprinkhaanzanger	br												
winterkoning	jv												
heggenmus	jv												
roodborst	jv												
merel	jv												
grasmus	br												
tuinfluiter	br												
zwartkop	br												
tijftjaf	br												
fitis	br												
pimpelmees	jv												
koolmees	jv												
gaai	jv												
ekster	jv												
vink	jv												
groenling	jv												
goudvink	jv												
putter	jv												

* ijsvogel: leidt tijdens strenge winters zware verliezen.

Aantekeningen:

3. Karpervijver (Meertje van Vogelenzang)

Ligging

NHD grondgebied Castricum.

In Bakkum Noord, circa 500 meter vanaf de rotonde, westwaarts vanaf de Heerenweg de Haagse Weg in. Aan het einde is een kleine parkeerplaats.

Na het klaphek ziet U rechts een waarnemingsscherf. Gaat U 100 meter rechtdoor dan is er een bruggetje. Van beide plekken kunt U van veel vogels genieten. Het eerste wat je er vaak hoort en ziet zijn brand- grauwe- en nijlganzen. Onder de dichte struiken boven het water verstoppen zich mandarijneenden. Vaak schemeren alleen de witte oogstrepen tussen de takken door. Zoek ook goed naar ijsvogel. In de directe omgeving van de plas treft U in het voorjaar holenduif en veel zingende (bos)vogels. In herfst en winter veel soorten eenden, zoals wintertaling, krak-, slob-, tafel- en kuifeend. Voor het kijkscherf heeft U kans op waterral.

Het meertje is vernoemd naar de eerste rentmeester van het PWN, E. Vogelenzang, die het in 1933 liet graven als landschapsverfraaiing en om zand te winnen voor de aanleg van het spoorviaduct in de Zeeweg.

U bevindt zich in het Noordhollands Duinreservaat: een toegangskaart is verplicht.

Karpervijver		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
dodaars	wg												
brandgans	jv												
grauwe gans	jv												
nijlgans	jv												
smient	wg												
krakeend	jv												
wilde eend	jv												
pijlstaart	wg												
slobeend	wg												
tafeleend	wg												
kuifeend	wg												
waterral	jv												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
oeverloper	dt												
holenduif	br												
ijsvogel	jv*												
grote bonte specht	jv												
groene specht	jv												
winterkoning	jv												
roodborst	jv												
heggemus	jv												
nachtegaal	br												
gekraagde roodstaart	br												
merel	jv												
zanglijster	br												
kleine karekiet	br												
grasmus	br												
zwartkop	br												
tjiftjaf	br												
fitis	br												
boomkruiper	jv												
glanskop	jv												
vink	jv												
goudvink	br												
rietgors	br												

* ijsvogel: leidt tijdens strenge winters zware verliezen.

Aantekeningen:

4. Vogelkijkhut Doornvlak

Ligging

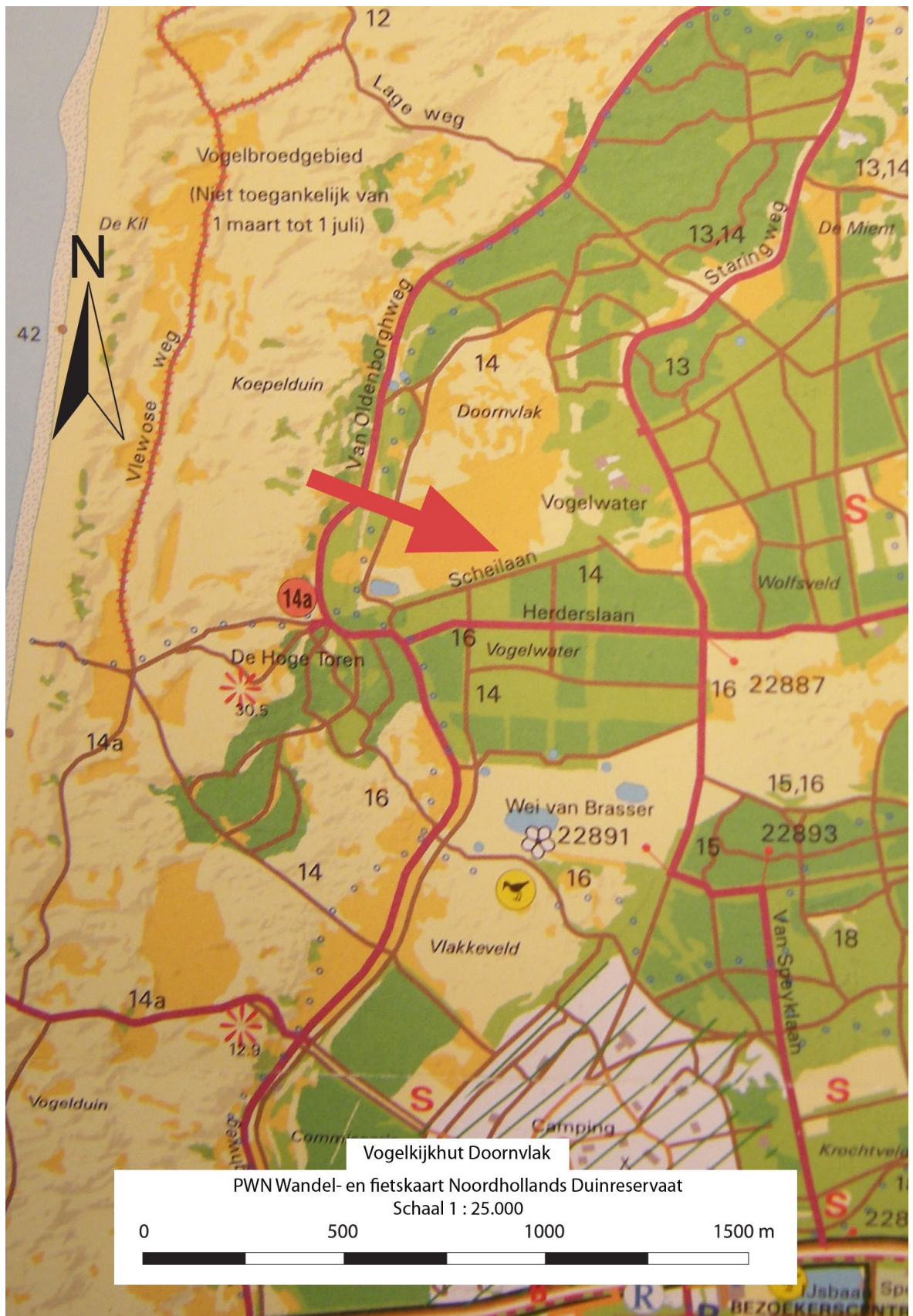
PWN duin Scheilaan op de grens Castricum-Egmond.

In 2003 werd door het PWN in het Doornvlak een voormalig landbouwgebied omgevormd tot nat natuurgebied. Een aantal leden van de vogelwerkgroep heeft daar een vogelkijkhut gebouwd. Vanuit de hut, die in rustig en stil gebied staat, heb je een mooi en weids uitzicht over een nat en gevarieerd landschap. Hier zijn buizerd en havik regelmatig te zien en af en toe ook de sperwer. Deze roofvogels broeden in de directe omgeving en zijn in het voorjaar vaak balt-send waar te nemen. Op het Doornvlak broeden kleine plevier en af en toe kie-vit, meerkoet, scholekster en nijlgans. Bergeenden met jongen komen hier graag naar toe. Verder zijn witte kwikstaart, gekraagde roodstaart en boompie-per vaak in de directe omgeving te zien en zeker te horen. In mei, als de voor-jaarstrek van steltlopers op het hoogtepunt is, zijn hier groenpootruiter, zwarte ruiters en bosruiter regelmatig te zien. Dit is ook in augustus en september tij-dens de najaarstrek het geval. In het voorjaar zijn hier veel zangvogels vooral te horen. In het meertje dat ten WZW van de hut ligt is in het vroege voorjaar vaak het karakteristieke geluid van dodaars te horen. Op mooie avonden in mei en juni kwaken hier tientallen rugstreeppadden. Tegen zonsondergang pa-trouilleren houtsnippen langs de grenzen van hun territoria. En misschien kiest in de toekomst wel een nachtzwaluw voor het `t Doornvlak. In warme, droge zomers komen er veel vogels drinken. Vooral zaadeters als putter, groenling en (soms) kruisbek. Van mei tot september is er kans op boomvalk, die op libellen jaagt. In de winter is het rustig rond de hut. Af en toe laat een klapekster zich ten N van het water zien en op de plas soms wat eendensoorten. Het is al met al een boeiende omgeving.

De hut is rolstoeltoegankelijk.

U bevindt zich in het Noordhollands Duinreservaat, waar een toegangskaart verplicht is.

Dit gebied is gesponsord door: Dick Dekker

Doornvlak		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
dodaars	jv												
blauwe reiger	jv												
wilde zwaan	wg												
nijlgans	jv												
bergeend	br												
havik	jv												
buizerd	jv												
boomvalk	zg												
smelleken	dt												
meerkoet	br												
scholekster	br												
kleine plevier	br												
bontbekplevier	br												
zilverplevier	dt												
kievit	br												
bonte strandloper	dt												
zwarte ruiter	dt												
bosruiter	dt												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt*												
oeverloper	dt												
kokmeeuw	jv												
stormmeeuw	jv												
koekoek	br												
boomleeuwerik	br												
boompieper	br												
witte kwikstaart	br												
nachtegaal	br												
gekraagde roodstaart	br												
grasmus	br												
zwartkop	br												
tjiftjaf	br												
fitis	br												
klapekster	wg												
zwarte kraai	jv												
ekster	jv												

* witgatje: doortrekker en tijdens zachte winters, wintergast.

Aantekeningen:

5. Hempolder

Ligging

Tussen Uitgeest en Akersloot gaat u in het buurtschap Klein Dorregeest naar het oosten. Bij de werkschuur van Landschap Noordholland voert een wandel/fietspad naar een vogelkijkhut, omgeven door de Hempolder.

Deze polder ligt tegen het Alkmaardermeer aan en mag in het broedseizoen niet worden betreden. Alleen tot aan de vogelkijkhut, die 700 meter voorbij de werkschuur van Landschap Noord Holland staat, is dit wel toegestaan. In het voorjaar is het rijk aan weidevogels zoals grutto, tureluur, kievit en schol-ekster. Zomertalingen en kluten zijn meestal aan de zuidzijde te vinden, waar een ondiep watertje is uitgegraven. Ook graspieper en veldleeuwerik zijn nog te zien en te horen. Bij de ingang van de polder, links voorbij de werkschuur is een rietkraag waar rietzanger, rietgors en kleine karekiet broeden. Fuut, wilde eend, meerkoet en waterhoen zwemmen daar meestal rond. Bruine kiekendief zie je vaak boven de rietkraag aan de zuid- en oostzijde van de polder rondvliegen. Grauwe gans, brandgans, soepgans en Canadese gans zijn rond het Alkmaardermeer en ook in de polder aanwezig en broeden in dit gebied. Gele en witte kwikstaart laten zich hier ook wel zien. Let op overvliegende visdieven. In de winter komen hier duizenden smienten, die op het meer rusten en in de omliggende polders foerageren. Zoek hekpalen af op aanwezigheid van slechtvalk. Wulpen en goudplevieren overwinteren vaak op deze plek en er is kans op roerdomp. Aan het begin van de weg, ter hoogte van de werkschuur, zijn er in het voorjaar zangvogels als vink, groenling, fitis en tjiftjaf te horen. Deze polder is het hele jaar door interessant om te vogelen. De hut is niet rolstoel toegankelijk. De polder is in beheer bij Landschap Noord Holland.

Hempolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
fuut	jv												
aalscholver	jv												
roerdomp	jv												
blauwe reiger	jv												
knobbel zwaan	jv												
grauwe gans	jv												
canadese gans	jv												
brandgans	jv												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
wilde eend	jv												
zomertaling	br												
slobeend	br												
kuifeend	jv												
grote zaagbek	wg												
bruine kiekendief	br												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
slechtvalk	wg												
waterral	jv												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
scholekster	br												
kluut	br												
goudplevier	wg												
kievit	jv												
kemphaan	dt												
watersnip	wg												
grutto	br												
wulp	wg												
zwarte ruiter	dt												
tureluur	br												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt*												
bosruiter	dt												
oeverloper	dt												
kokmeeuw	jv												
stormmeeuw	jv												
zilvermeeuw	wg												
visdief	br												
houtduif	jv												
gierzwaluw	br												

* witgatje: doortrekker en tijdens zachte winters, wintergast.

Hempolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
veldleeuwerik	br												
boerenwaluw	br												
huiswaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
winterkoning	jv												
heggenmus	jv												
kramsvogel	wg												
koperwiek	wg												
rietzanger	br												
bosrietzanger	br												
kleine karekiet	br												
tjiftjaf	br												
fitis	br												
zwarte kraai	jv												
ringmus	jv												
groenling	jv												
putter	jv												
rietgors	jv												

Aantekeningen:

6. Noordpier

Ligging

De pier die te bereiken is via Wijk aan Zee.

Met het ochtendlicht in de rug kun je hier van eind april tot eind mei genieten van steltlopers in prachtkleed, die op weg zijn van de overwinteringgebieden in Afrika naar de broedgebieden in Scandinavië. Net als veel meeuwen, sterns, eenden en rotganzen. Tijdens de herfsttrekperiode vliegt er van alles en nog wat naar het zuiden; meeuwen, jan van genten, jagers, sterns en veel zangvogelsoorten. Heel verrassend is het om diverse soorten zangvogels **op** de pier tegen te komen gedurende beide trekperiodes. In de wintermaanden goede kans op duikers en vrijwel altijd paarse strandlopers, steenlopers en oeverpiepers. Bijzonder is het wanneer het in oktober, november, december of januari vanuit het westen of noordwesten heeft gestormd. Normaal op zee verblijvende soorten kunnen op de dagen direct na de storm vanaf de pier of op strand worden gezien (jan van gent, noordse stormvogel, alk, zeekoet, kleine alk en drie-teenmeeuw).

Omdat er gedurende de voor- en najaarstrek zoveel soorten langskomen is de soortenlijst verre van compleet.

Kleedt U zich goed aan (winddicht) want op de pier waait het altijd harder en is de temperatuur een paar graden lager dan boven land.

De pier **niet betreden** bij harde wind of storm. Dit kan levensgevaarlijk zijn.

Noordpier		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
roodkeelduiker	wg												
parelduiker	wg												
ijsduiker	wg												
roodhalsfuut	wg												
kuifduiker	wg												
noordse stormvogel	dt												
vaal stormvogeltje	dt												
jan van gent	dt												
aalscholver	jv												
kuifaalscholver	wg												
eidereend	jv												
toppereend	wg												
rotgans	wg												
zwarte zeeëend	wg												
grote zeeëend	wg												
ijseend	wg												
brilduiker	wg												
middelste zaagbek	wg												
scholekster	jv												
kleine plevier	dt												
bontbekplevier	dt												
goudplevier	dt												
zilverplevier	dt												
kanoet	dt*												
drieteenstrandloper	wg												
krombekstrandloper	dt												
paarse strandloper	wg												
bonte strandloper	dt*												
rosse grutto	dt												
regenwulp	dt												
wulp	dt												
tureluur	dt												
groenpootruiter	dt												
steenloper	wg												
grauwe franjepoot	dt												
rosse franjepoot	wg												
middelste jager	dt												
kleine jager	dt												
kleinste jager	dt												
grote jager	dt												
dwergmeeuw	dt												
kleine mantelmeeuw	jv												
grote mantelmeeuw	wg												

* kanoet en bonte strandloper zijn vooral doortrekker; overwinterd in klein aantal.

Noordpier		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
drieteenmeeuw	wg												
grote stern	dt												
visdief	dt												
noordse stern	dt												
dwergstern	dt												
zeekoet	wg												
alk	wg												
kleine alk	wg												
oeverpieper	wg												
sneeuwgorst	wg												

Aantekeningen:

7. Zuidpier IJmuiden en Kennemermeer

Ligging:

De pier is te bereiken vanuit IJmuiden.

Wat voor de Noordpier geldt, is ook op de verder in zee gelegen Zuidpier van toepassing. De langs de kop van de pier trekkende vogels kunnen vaak van zeer korte afstand worden waargenomen en dat vergemakkelijkt de determinatie. Op rustige dagen in de herfst en zeker in januari en februari kunnen op sommige dagen grote hoeveelheden duikers en alkachtigen (honderden tot soms duizenden) ter plaatse foerageren en/of langstrekkend aanwezig zijn. Voor het waarnemen en determineren van meeuwen in al hun diversiteit van kleden is de pier een ideale plek. Soorten als dwergmeeuw en drieteenmeeuw kunnen in het najaar en in de wintermaanden langs de pier, vaak op zeer korte afstand worden waargenomen. Jagers en jan van genten zijn vanaf de pier van zeer korte afstand te zien in de daarvoor geschikte maanden. En ook voor zeeëenden, roodhalsfuten en rosse franjepoten is de Zuidpier een goede plek. Verder meestal enkele kuifaalscholvers, eidereenden en duikers zowel binnen als buiten de pier op zeer korte afstand, evenals zeekoeten en soms alken. Als bijkomend voordeel heeft de Zuidpier het brede strand en het Kennemermeer. Hier zijn interessante soorten te vinden, zoals sneeuwgorst, kleine zangvogels, eenden, meeuwen, fuutachtigen en soms ook franjepoten. Al met al een gebied om regelmatig te bezoeken, waarbij men zelden teleurgesteld naar huis zal gaan. Omdat er in-op-en rond deze twee plekken zoveel gezien kan worden is besloten géén blokkenlijsten samen te stellen. Zie, om een idee te krijgen, de blokkenlijst van de Noordpier.

Aantekeningen:

8. Landgoederen Velserbeek en Beeckestein

Ligging

Drie landgoedbossen liggen op rij tussen Velsen-zuid en Driehuis. Landgoed Waterland is helaas niet toegankelijk.

Velserbeek is gesticht in 1699. Beeckestein dateert uit het begin van de achttiende eeuw. Oude landgoederen waren van oorsprong beleggingsobjecten van rijke notabelen. De zeventiende-eeuwse eigenaren hadden veel geld en wilden dat graag waardevast beleggen. Pas na 1675 kwam men op het idee het zakelijke met het aangename te combineren en zich te storten in het heerlijke buitenleven. Men ontvluchtte in de zomermaanden de grote stad omdat grachten stinkende open riolen waren. De straten waren door trekpaarden vervuild met een laag mest en het geratel van karren en wagens op de straatstenen was met open ramen ergerlijk.

Vanaf maart tot en met juni zijn deze landgoedbossen het aantrekkelijkst om allerlei bosvogels te zien en te horen. Doordat in de oude beuken, eiken en lindes allerlei grote en kleine holten zitten vinden we er soorten als holenduif, bosuil, boomklever, spreeuw en kauw.

U kunt er vrij toegankelijk wandelen en op Beeckestein deels fietsen.

Landgoederen Velserbeek en Beeckestein + Westerhout en Wijkeroog Park

PWN Fietskaart van Groet tot Zandvoort

Schaal 1 : 25.000

0 500 1000 1500 m

[illegible]

Aantekeningen:

9. Westerhout

Ligging: zie kaart nummer 8.

Aan de westkant van Beverwijk. Er zijn aan de Zeestraat twee ingangen: één naast de oude muziekschool en één bij dierenpension Tussenwijk: ook aan de Westerhoutweg kun je erin.

Westerhout biedt de wandelaar verschillende biotoopjes: dicht loofbos met forse eiken en beuken met een ondergroei van vlier, hulst, taxus en esdoorn- en beukenzaailingen. Voorts stukken met linde, elzen, berken, essen en abelen. Een klein aantal van die bomen is begroeid met klimop. Dood hout ligt en staat (!) er in flinke mate(n). Ongeveer in het midden bevinden zich open stukken met braamruigte en jonge bomen in een soort pionierstadium. Heel leuk is de aanwezigheid van de Scheybeek, een duinrel die doorloopt naar het Wijkeroogpark. Bij Tussenwijk bevindt zich een dennenbosje met daaraan een eikenbos met lichte ondergroei. In vroeg voorjaar- en voorzomer zang van diverse zangvogelsoorten.

Het bos is doorsneden met soms brede wandelpaden van schelpengruis. Een smal, zwaar houten klaphekje is een hindernis voor mindervaliden en of rolstoelgebruikers.

Westerhout is eigendom en beheer van de gemeente Beverwijk en vrij toegankelijk.

Westerhout		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
houtduif	jv												
holenduif	jv												
groene specht	jv												
grote bonte specht	jv												
heggenmus	jv												
roodborst	jv												
merel	jv												
zanglijster	br												
zwartkop	br												
tijftjaf	br												
fitis	br												
grasmus	br												
staartmees	jv												
boomkruiper	jv												
boomklever	jv												
vink	jv												
groenling	jv												
tuinfluiter	br												
winterkoning	jv												

Aantekeningen:

10. Wijkeroogpark

Ligging: zie kaartje nummer 8.

Aan de west-en oostzijde van de A-9 ter hoogte van de ingang van de Velser-tunnel.

Het is een door de gemeente Velsen in de zestiger jaren aangelegd park. Het deel van de westkant van de A-9 beslaat een kwart deel van het park. Hier staan boomsoorten als eik en beuk (niet aan de oostkant), elzen, essen en hoge populieren. Als ondergroei staan er hazelaar, vlier, vuilboom, gewone liguster en meidoorn. Staand dood hout is niet aanwezig. Wel liggen er wat afgewaaid takken en verrotte delen daarvan.

Aangetroffen tijdens een bezoek aan het park in 2008....harig wilgenroosje, valse voszegge, ridderzuring, aronskelk, riet, liesgras, speerdistel, ruw beemdgras, kruipende boterbloem, grote brandnetel, ruige zegge, tweerijige zegge en als waterplant gele plomp.

Aan de oostkant oogt het wat natuurlijker. Enkele tientallen bomen zijn met een lier omgetrokken en liggen er languit. Zo zijn er open plekken in stukken bos ontstaan. Tussen die liggende bomen zijn honderden zaailingen van es, esdoorn en els opgekomen en samen met struiken en kruidachtigen (brandnetel) zijn moeilijk doordringbare, ruige plekken ontstaan. Van zaag- en snoeihout zijn veel takkenrillen gemaakt. De es is hier als boomsoort (te) ruim aanwezig. Een grillig gevormde vijver midden in heeft oevers zonder (hard) houten beschoeiing. Voor eenden, ganzen, meerkoeten en waterhoentjes en hun jongen zeer gewenst.

Een flink volkstuinencomplex in dit oostelijke deel biedt, met diens aanbod aan hagen, coniferen, besdragende struiken, schuurtjes en rommelhoekjes, onderdak aan allerlei insecten en vogels die daar op af komen. Dit park is vooral goed in voorjaar- en voorzomer met diverse zangvogelsoorten.

De wandelpaden zijn gemaakt van steenslag, dus rolstoelonvriendelijk.

De fietspaden zijn geasfalteerd. De twee bruggetjes die er liggen hebben een steile oeverspanningsboog.

Het Wijkeroogpark is eigendom van de gemeente Velsen en Rijkswaterstaat. Het beheer is in handen van de gemeente Velsen en is vrij toegankelijk.

Dit gebied is gesponsord door: Rien Burger

Wijkeroogpark		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
houtduif	jv												
buizerd	jv												
groene specht	jv												
grote bonte specht	jv												
heggenmus	jv												
roodborst	jv												
merel	jv												
zanglijster	br												
zwartkop	br												
tijftjaf	br												
fitis	br												
grasmus	br												
staartmees	jv												
boomkruiper	jv												
boomklever	jv												
vink	jv												
groenling	jv												
tuinfluiter	br												
nachtegaal	br												
zwarte roodstaart	br												
winterkoning	jv												

Aantekeningen:

11. Zwaansmeerpadd, Krommeniër Woudpolder, Ham en Cromme Nije

Ligging

Ten oosten van Uitgeest.

Door Uitgeest loopt de Middelweg. Een zijweg is de Meldijk. Ga hier richting jachthavens. De Meldijk gaat over in de Lage Dijk. Een fietspad (het Zwaansmeerpadd) gaat noordwaarts langs Dijkerhemme, langs het Uitgeestermeer en bij de Stierop zuidwaarts langs molen De Woudaap. Ga door Krommeniedijk, langs Fort Krommeniedijk en Ham en Crommenije terug naar Uitgeest.

Met name in het voorjaar is dit padd zeer goed voor veel weide- en rietvogels.

In de winter kunnen er veel vogels zijn waaronder smienten en ganzen.

Dijkerhemme is een groot rietveld, waar de kans dat U baardman ziet of hoort groot is.

Het plas- drasgebied bij de molen De Woudaap en het gebiedje Ham en Crommenije zijn plekken waar ruim de tijd voor genomen moet worden om alles te zien te krijgen (steltlopers en eenden).

Dit gebied is gesponsord door: Marian van Leeuwen

Zwaansmeerpadd		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
dodaars	wg												
fuut	jv												
geoorde fuut	wg												
roerdomp	br												
lepelaar	dt*												
bergeend	jv												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
zomertaling	dt												
slobeend	jv												
grote zaagbek	wg												
nonnetje	wg												
bruine kiekendief	br												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
slechtvalk	jv												
waterhoen	jv												
scholekster	br												
goudplevier	wg												
kievit	jv												
kemphaan	dt												
watersnip	wg												
grutto	br												
wulp	wg												
tureluur	br												
zwarte ruiter	dt												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt*												
oeverloper	dt												
bosruiter	dt												
visdief	br												
veldleeuwerik	br												
huiswaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
blauwborst	br												
zanglijster	br												
rietzanger	br												
bosrietzanger	br												
kleine karekiet	br												

*lepelaar: doortrekker/ foeragerend

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in klein aantal.

Zwaansmee		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
spotvogel	br												
tuinfluiter	br												
zwartkop	br												
tjiftjaf	br												
fitis	br												
baardman	jv												
ringmus	jv												
vink	jv												
groenling	jv												
putter	jv												
rietgors	jv												

Aantekeningen:

12. Landgoed Marquette

Ligging

Aan de noordkant van Heemskerk begint in de haakse bocht in de Marquette-laan de oprijlaan naar het landhuis.

De geschiedenis van “het Huijs te Heemskercke” zoals het ooit heette is bekend vanaf 1254. Koning Willem II liet hier een burcht bouwen als onderdeel van een beveiligingsstelsel tegen de West Friezen. Veel later, in 1618, kocht de Henegouwse edelman jonkheer de Hertaing het en hij kreeg het recht om het Marquette te noemen, naar zijn verloren bezittingen in Henegouwen. Sindsdien is het regelmatig in andere handen overgegaan. Momenteel wordt het geëxploiteerd als restaurant. Het gebouw is geen eigendom van de provincie. De bossen er omheen sinds 1980 wel en zijn in beheer bij PWN. Rond 1740 is de tuin in barokstijl aangelegd. Uit die tijd stammen de oudste bomen van Heemskerk: linden op het rondeel aan de oostkant van het landhuis. De aan het begin van de oprijlaan staande oude beuken en linden zijn rond 1900 geplant. In 1986 is begonnen met de “renovatie” van deze laan. Meerdere oude beuken waren zwaar aangetast door twee soorten parasitaire zwammen. In drie fasen van 10 jaar zou de herplant met Koningslinden moeten zijn voltooid. De oude beuken en linden zijn van groot ecologisch belang. Hierin zitten diverse gaten waarvan holenbroeders als bosuil, holenduif en kauw profiteren. Daarnaast hebben de bomen grote aantrekkingskracht op boomklevers. In het (recente) verleden heeft er een paartje een broedpoging ondernomen. Wat deze bomen ook aantrekken zijn vleermuizen. Van de rosse vleermuis is bekend dat die er jaarlijks slaappleatsen in hebben. Van drie andere, de gewone dwerg-ruige dwerg- en watervleermuis wordt vermoed dat ze er gebruik van maken. Heel leuk is de kleine kolonie blauwe reigers aan het begin van de oprijlaan. De vogels nestelen daar onder andere in dennen. Wat betreft vogels kent het landgoed zijn beste periode van maart t/m juni. Het landgoed is gedeeltelijk vrij toegankelijk. Sinds 2014 is er, zonder honden, een rondwandeling mogelijk.

Landgoed Marquette		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
blauwe reiger	jv												
knobbelzwaan	jv												
buizerd	jv												
havik	jv												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
holenduif	br												
houtduif	jv												
bosuil	jv												
ijsvogel	jv*												
grote bonte specht	jv												
winterkoning	jv												
heggenmus	jv												
roodborst	jv												
merel	jv												
zanglijster	br												
zwartkop	br												
tijftjaf	br												
staartmees	jv												
boomkruiper	jv												
gaai	jv												
zwarte kraai	jv												
kauw	jv												
vink	jv												
groenling	br												

* ijsvogel: standvogel; leidt tijdens strenge winter zware verliezen.

Aantekeningen:

13. Weidevogelreservaat De Kampen en Waterberging Noorderveld

Aan de noordkant van de gemeente Heemskerk, tussen de Noordermaatweg en het landgoedbos van kasteel Marquette, ligt het weidevogelreservaat De Kampen. Dit eeuwenoude weidelandschap maakt onderdeel uit van de Heemskerker Noordbroekpolder en is een klein (24 ha.), maar bijzonder vogelrijk weidevogelgebied. De graslanden worden beheerd door PWN en zijn deels eigendom van Landschap Noord-Holland en PWN. Een aantal effectieve beheersmaatregelen spelen een belangrijke rol bij het optimaliseren van de weidevogelstand. De waterstand wordt hier d.m.v. stuwen en een windmolen geregeld. De bemesting met ruige stalmest zorgt voor extra voedsel. Om de openheid van het weidevogelgebied in stand te houden, wordt rietgroei verwijderd en worden de graslanden beweid door enkele koeien. Verder wordt in het vroege voorjaar de toegang voor de vos verhinderd door een onopvallend kunststof schrikdraad op de slootkant.

Sinds het gebied weer natter is geworden, is de vogelrijkdom spectaculair toegenomen. Dit gebied kent een grote verscheidenheid aan weidevogels zoals de kievit, grutto, tureluur, gele kwikstaart en graspieper. Deze vogels profiteren optimaal van het zompige drasland en van de kruidenrijke graslanden met o.a. echte koekoeksbloem, pinksterbloem en grote ratelaar. Daarnaast broeden er diverse eendensoorten, zoals slobend, bergeend, krakeend, kuifeend en wilde eend. Tijdens de trekperiodes verblijven er veel vogels. Goudplevier, kempahaan en watersnip vertoeven er graag en in de avond- en ochtenduren foerageren er geregeld lepelaars. In de herfst en winter kunnen bezoekers verrast worden door een grote zilverreiger, die rustig langs de ondiepe slootkant op jacht is naar stekelbaarsjes.

Aan de westzijde van de graslanden, tegen de bebouwde kom van Heemskerk aan, is een waterberging van 10 ha. gerealiseerd dat op ecologische wijze wordt beheerd en ingericht. Een kreek is de centrale as en is geïnspireerd op het Oer-IJ. De slikvlakte is aantrekkelijk voor broeders van de kale grond, zoals kluut, kleine plevier en visdief. Gedurende het jaar hebben verschillende soorten vogels dit water uitgekozen als rustplaats en foerageergebied bij hun trek naar het zuiden. Bosruiter, witgatje, kempahaan, oeverloper en watersnip zijn hier voorbeelden van en kunnen regelmatig waargenomen worden. Tijdens de winter is het een pleisterplaats voor ganzen en eenden, in het bijzonder de kol-, grauwe- en brandgans, wintertaling en smient.

De weilanden en de waterberging zijn niet vrij toegankelijk, maar vanaf de Noordermaatweg heeft u een mooi uitzicht over het hele gebied. Bij de waterberging is een bank geplaatst, waar u de vogels rustig kunt bekijken én beluisteren.

Dit gebied is gesponsord door: Robert Stoker en Jan Zweeris

Heemskerk Noordbroek		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
lepelaar	zg*												
grauwe gans	jv												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
pijlstaart	dt												
zomertaling	dt												
slobeend	br												
kuifeend	wg												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
kwartelkoning	dt*												
waterhoen	jv												
scholekster	br												
kluut	br												
goudplevier	wg												
kievit	jv												
kemphaan	dt												
watersnip	wg												
grutto	br												
wulp	dt												
zwarte ruiter	dt												
tureluur	br												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt*												
kokmeeuw	jv												
stormmeeuw	jv												
zilvermeeuw	jv												
kleine mantelmeeuw	dt												
visdief	zg												
holenduif	jv												
veldleeuwerik	br												
boerenwaluw	br												
huiswaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
kramsvogel	wg												
koperwiek	wg												

* lepelaar: doortrekker/foeragerend

* kwartelkoning: incidenteel

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in kleine aantallen.

Aantekeningen:

14. Krengbos

Ligging

Ten Zuid Zuid Oosten van station Castricum.

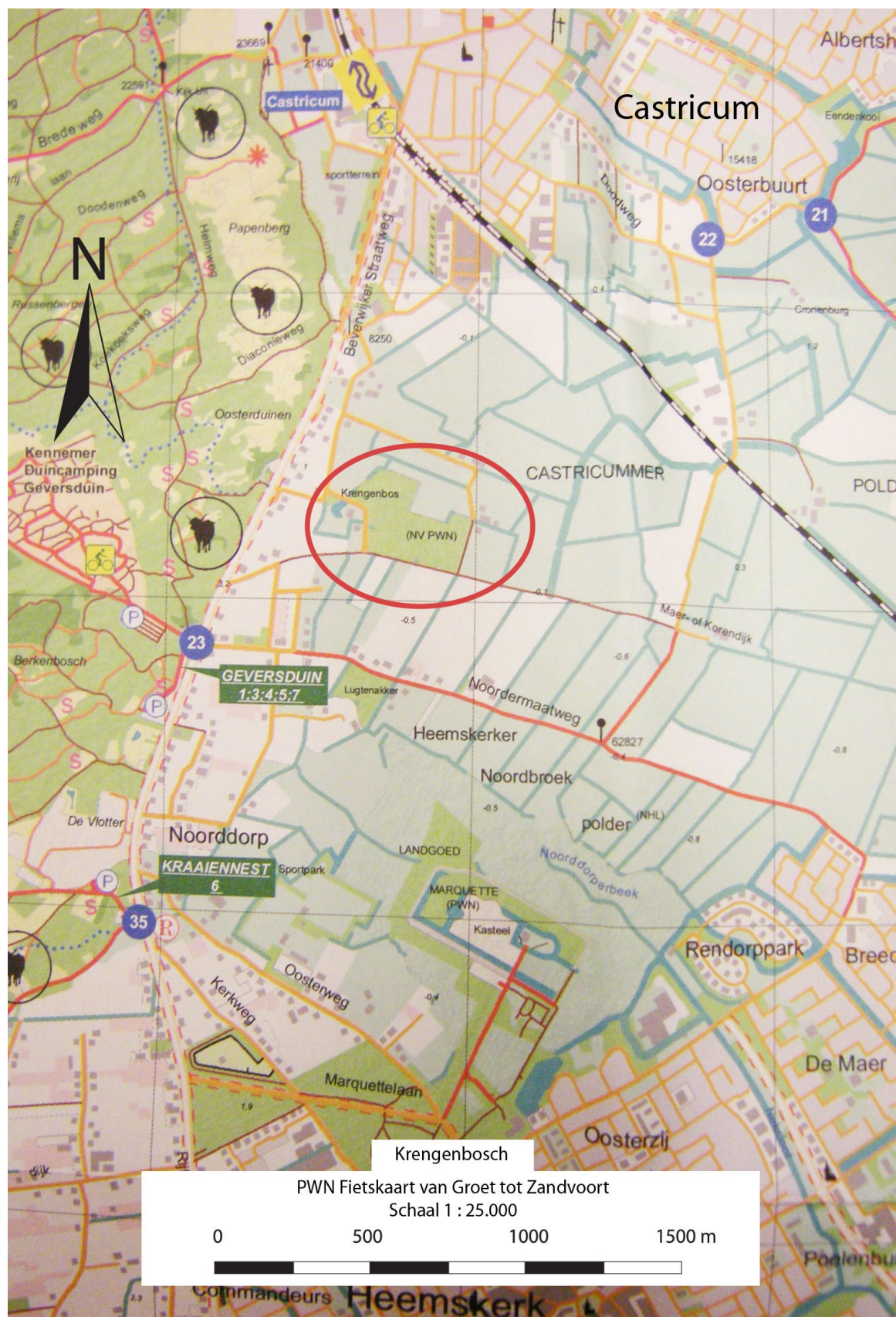
Het Krengbos is aantrekkelijk om vogels te kijken om een aantal redenen. Het ligt op 15 minuten lopen van station Castricum vlakbij het Noordhollands Duinreservaat zodat een "rondje Krengbos" goed kan worden opgenomen in een grotere wandeling. Het ligt bovendien te midden van weilanden, botanisch beheerd grasland, tuinderijen en boerderijen; deze veelheid aan biotopen levert ook een grote verscheidenheid aan vogels op, naast de normale vogels van het bos zelf. Verder wordt het bos goed onderhouden; regelmatig wordt een deel van dit vroegere geriefhoutbos tot op de oude stobben teruggesnoeid waardoor er elk jaar een heel gevarieerde begroeiing is met elk weer z'n eigen vogelsoorten. Tot slot is een deel van het pad rond het bos onverhard waardoor het altijd rustig is.

Een deel van de route loopt over de bekende, eeuwenoude Maer- of Korendijk die al in de tweede helft van de 12de eeuw werd aangelegd als bescherming tegen het water. Recent is er een 8 kilometer lange wandelroute tot stand gekomen die ook langs het Krengbos voert; een beschrijving daarvan is te koop bij de VVV bij het station.

Terug naar het Krengbos; loop vanaf het station richting de Dorpsstraat/Beverwijkerstraatweg en volg die ongeveer 1 km (richting Heemskerk/Beverwijk). Ga bij de rotonde even naar links via de Oude Haarlemmerweg en na ca 50m weer rechts de Hollaan in. Geniet hier al van de knotwilgen, de tuinderijen en de bijbehorende vogels. Aan het einde van de Hollaan ziet U links het Krengbos al liggen. Ga de tweede weg links (Malleweg) en volg die langs het oude bos. Hier de gangbare bosvogels inclusief grote bonte-, groene specht en zwartkop. Aan het einde van de Malleweg linksaf het zandpad op (de Maer-of Korendijk). Na 100m is het bos gekapt en ziet U links de jonge bomen dicht opeen in verschillende hoogtes. Prima biotoop voor nachtegaal, fitis, grasmus, tuinfluiter, spotvogel en bosrietzanger.

In de smalle rietkraag af en toe een kleine karekiet. In het oude bos is eigenlijk elk jaar broedende buizerd te zien en hier zit vaak havik. Vergeet niet ook aan Uw rechterkant de tuinderijen en weilanden in de gaten te houden voor weidevogels, witte kwik (let op rouwkwikstaart!), zwarte roodstaart, enz... Ga op het moment dat het bos links ophoudt, naar links het zandpad op met prachtige oude knotwilgen; hier zitten altijd veel putters. Loop langs de boerderij aan Uw rechterhand door de verharde weg op, met aan Uw linkerhand prachtige, botanisch interessante weilanden en mooi zicht op het bos. In het broedseizoen overal boerenzwaluw, huiszwaluw en gierzwaluw. Huismus, spreeuw en ringmus rond de boerderij en manege. Na de bocht naar links komt U aan het einde van de asfaltweg (Polderdijk) weer uit op de Hollaan. Aan U de keus om onderweg de Maer- of Korendijk verder op te lopen of Uw tocht te vervolgen tussen de Castricumse of Heemskerkse landerijen of in het aangrenzende Noordhollandse Duinreservaat.

Dit gebied is gesponsord door: Hans Stapersma

[illegible]

Krengenbos		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
koolmees	jv												
gaai	jv												
ekster	jv												
kauw	jv												
zwarte kraai	jv												
spreeuw	jv												
huismus	jv												
ringmus	jv												
vink	jv												
groenling	jv												
putter	jv												

Aantekeningen:

15. Castricummerpolder, Grote Ven en Oude Venne

Ligging

Weide- en natuurontwikkelingsgebied tussen Castricum en Uitgeest.

De Grote Ven is in 2004 aangelegd op voormalig weiland. Toen er nog koeien graasden is het ten prooi gevallen aan ruilverkaveling en zijn er sloten gedicht. In 2004 is dat omgevormd naar een landschap zoals dat ten tijde van het Oerij moet zijn geweest.

De Oude Venne grenst aan de Grote Ven en ligt ten oosten van Provinciale Weg (N 203). Dat gebied was in handen van twee Castricummer broers die nog op een oude manier boerden; zij bemestten met ruige stalmest en egaliseerden niet. Dat leverde een aantrekkelijk leefgebied voor onder andere grutto's en tureluurs. Stichting De Hooge Weide, die beide gebieden in eigendom en beheer heeft, heeft de Grote Ven tegen de Oude Ven aangelegd.

Beide gebieden zijn te overzien vanaf het fietspad Castricum-Uitgeest.

Vanaf half maart begint de grote activiteit; doortrekkende steltlopers- en eendensoorten, grutto's die luid roepend boven de velden wiekelen, kluten, kleine plevieren en visdieven die hun territoria uitzetten en volop baltsgedrag vertonen.

In augustus zijn er vaak groepjes lepelaars die komen foerageren.

Watersnippen kan je hier heel goed zien in oktober en november.

Let op goudplevieren in de wintermaanden.

Castricumerpolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
fuut	jv												
aalscholver	jv												
blauwe reiger	jv												
lepelaar	zg*												
knobbelzwaan	jv												
wilde zwaan	dt												
grauwe gans	jv												
kleine canadese gans	br												
brandgans	br												
bergeend	br												
nijlgans	jv												
smient	wg												
wintertaling	wg												
pijlstaart	dt												
zomertaling	dt												
slobeend	br												
kuifeend	br												
grote zaagbek	wg												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
slechtvalk	wg												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
scholekster	br												
kluut	br												
kleine plevier	br												
bontbekplevier	br												
goudplevier	wg												
zilverplevier	dt												
kievit	jv												
bonte strandloper	dt												
kleine strandloper	dt												
kemphaan	dt												
watersnip	dt*												
grutto	br												
wulp	wg												
zwarte ruit	dt												
tureluur	br												
groenpootruiter	dt												

* lepelaar: doortrekker/ foeragerend

* watersnip: vooral doortrekker/ klein aantal overwinterend.

Castricumerpolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
witgatje	dt*												
bosruiter	dt												
oeverloper	dt												
kokmeeuw	jv												
stormmeeuw	jv												
zilvermeeuw	jv												
kleine mantelmeeuw	zg*												
houtduif	jv												
visdief	br												
boerenzwaluw	br												
gierzwaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
rouwkwikstaart	br												
tapuit	dt												
kramsvogel	wg												
koperwiek	wg												
kauw	jv												
zwarte kraai	jv												
spreeuw	jv												
ringmus	jv												
putter	jv												

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in klein aantal

* kleine mantelmeeuw: overzomeraar.

Aantekeningen:

16. Wei van Brasser

Ligging

Noordhollands Duinreservaat, grondgebied Castricum, direct ten noorden van Camping Bakkum.

De Wei van Brasser is een natuurherstelproject. In de jaren negentig is voormalige landbouwgrond omgevormd tot nat duingebied. De twee meertjes die zijn ontstaan zijn in natte jaren grote waterpartijen met aan de randen een plasdrassituatie.

In het voorjaar is hier kans op zomertaling en op steltlopers zoals bosruiter, groenpootruiter, zwarte ruiter en bonte strandloper.

De blauwborst heeft er al eens gebroed, net als een stel casarca's dat in 2006 negen jongen grootbracht. Ook is de nijlgans hier met jongen gezien (broedt in de omgeving). Vanaf eind maart is de geoorde fuut te zien. Meerkoet en dodaars zijn elk jaar wel aan het broeden net als roodborsttapuit in het omringende struweel. Torenvalk is hier bijna elke dag aan het jagen. Buizerd en havik zijn vaak waar te nemen; deze roofvogels broeden in de omliggende bossen.

In het voorjaar zie en hoor je in de directe omgeving boompieper, boomleeuwrik, fitis, grasmus, kneu, sprinkhaanzanger en nog wat zangvogelsoorten.

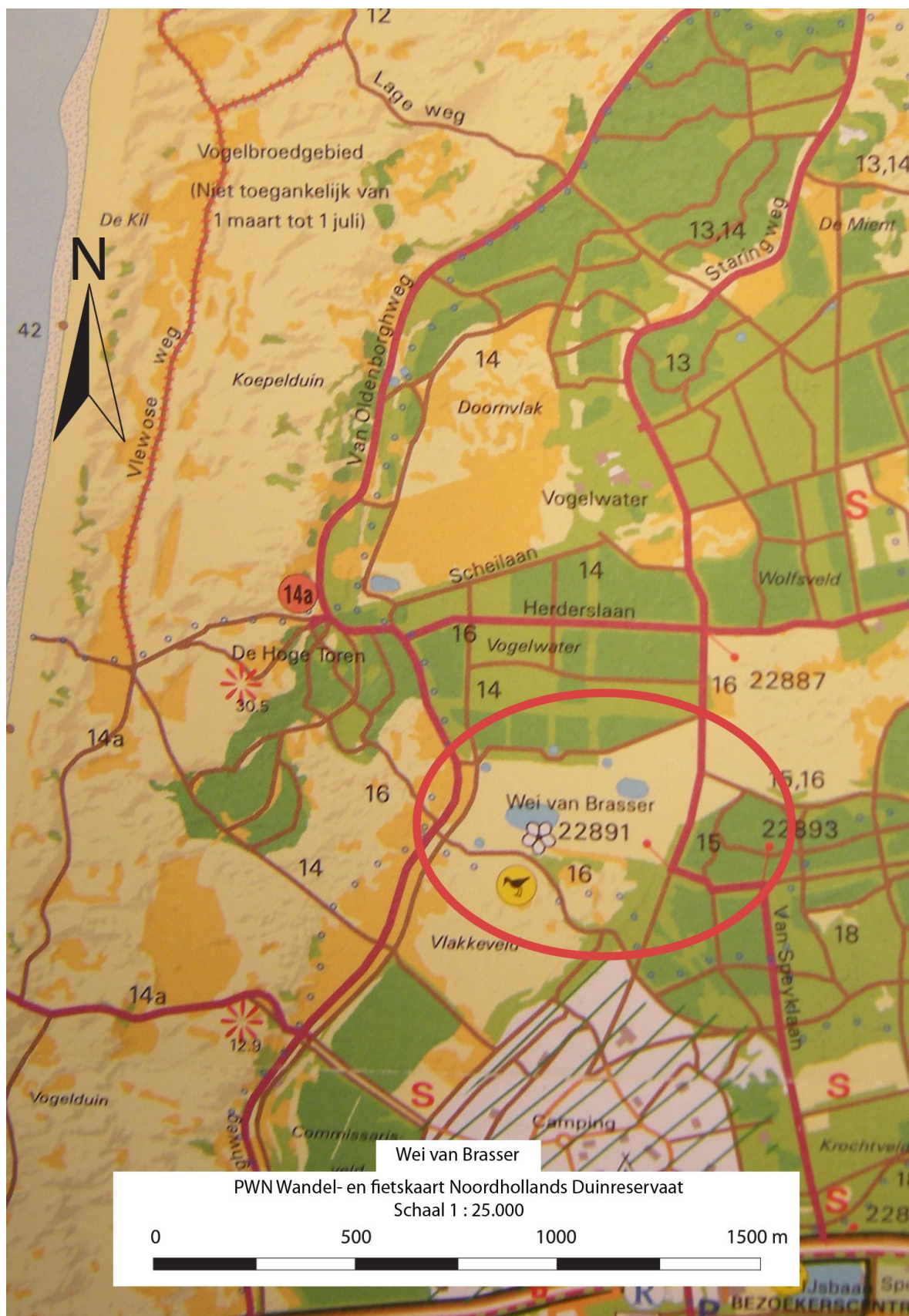
Op zomeravonden jagen boven het water vaak tientallen zwaluwen. In de zomermaanden komt hier af en toe een boomvalk jagen. Rustig observeren aan de oostkant op het heuveltje (zon in je rug) levert door het weidse uitzicht nog al eens leuke soorten op, vooral in april-mei en augustus-september. Hier zijn onder andere gezien; visarend, wespendif, een groep zwarte ooievaars, grauwe franjepoot en zomertortel. In de wintermaanden zit in de omgeving van dit gebied nog wel eens een klapekster.

Verder kun je in de winter leuke soorten zien zoals brilduiker en wilde zwaan.

Kans op kruisbekken heb je aan de rand van het dennenbos aan de noordkant.

U bevindt zich in het Noordhollands Duinreservaat dus een toegangskaart is verplicht.

Dit gebied is gesponsord door: Cees Baart

Wei van brasser		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
geoorde fuut													
wilde zwaan	wg												
nijlgans	jv												
bergeend	br												
casarca	br*												
wilde eend	jv												
zomertaling	dt												
brilduiker	wg												
havik	jv												
sperwer	jv												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
boomvalk	zg*												
meerkoet	jv												
kievit	br												
zwarte ruiter	dt												
groenpootruiter	dt												
bosruiter	dt												
witgatje	dt*												
oeverloper	dt												
stormmeeuw	jv												
gierzwaluw	zg*												
boomleeuwerik	br												
oeverzwaluw	dt												
boerenzwaluw	dt												
huiszwaluw	dt												
boompieper	br												
nachtegaal	br												
blauwborst	br												
grote lijster	br												
roodborsttapuit	br												
sprinkhaanzanger	br												
braamsluiper	br												
grasmus	br												
fitis	br												
klapekster	wg												
kneu	br												
kruisbek	wg												

* casarca: incidenteel

* ijseend: incidenteel

* boomvalk: foeragerend

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker, overwinterend in kleine aantallen

*gierzwaluw: foeragerend.

Aantekeningen:

17. Limmerpolder Oosterveld

Ligging

Zuidoostkant van Limmen.

Dit veenweidegebied is rijk aan weidevogels en een rustplaats voor overwinteraars. In het broedseizoen (maart- juni) niet voorbij het bordje verboden toegang gaan (zie kaartje, pijltje) je krijgt bij controle zonder pardon een bekeuring.

De eerste grutto's zijn hier vaak al eind februari. Tureluur volgt meestal twee weken later. Lepelaars kunnen foerageren in een van de vele slootjes. Kievit en scholekster zijn er ruim vertegenwoordigd. Gele kwikstaart broedt hier met meerdere paren. Visdief broedt hier met een tiental paren. Graspieper hoor je regelmatig, kemphanen zijn er meestal zowel op de voor- als najaars-trek. Kluten broeden bij het molentje dat aan de oostkant staat. Buizerd en torenvalk, die hier in de buurt broeden, zijn het hele jaar aanwezig. Bruine kiekendief komt nog wel eens jagend langs. In het najaar kun je op natte plekken in het weiland veel watersnippen aantreffen. In augustus arriveren de eerste goudplevieren, die hier overwinteren. Slechtvalk is van het najaar tot het voorjaar vaak te zien. In september komen regelmatig tapuiten langs. Grote zilverreigers verblijven er van oktober t/m april. Grauwe- en nijlganzen zijn het hele jaar door te zien. Grote zaagbekken en smienten zwemmen meestal in de grote sloot bij het laatste damhek van de verharde weg. Ook zitten daar vaak aalscholvers. Verder komen hier krakeend, kuifeend, bergeend, slobbeend en ook wel zomertaling voor.

Hele jaar door een goed vogelgebied dat in eigendom en beheer is van Landschap Noord Holland.

Oosterveld		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
grote zilverreiger	wg												
aalscholver	jv												
blauwe reiger	jv												
lepelaar	zg												
wilde zwaan	dt												
casarca	dt												
kolgans	wg												
grauwe gans	jv												
nijlgans	jv												
bergeend	br												
grote zaagbek	wg												
smient	wg												
krakeend	jv												
wilde eend	jv												
wintertaling	wg												
zomertaling	br												
slobeend	br												
kuifeend	jv												
bruine kiekendief	zg*												
sperwer	jv												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
slechtvalk	wg												
meerkoet	jv												
scholekster	br												
kluut	br												
goudplevier	wg												
kievit	jv												
kemphaan	dt												
watersnip	dt												
grutto	br												
wulp	dt												
tureluur	br												
visdief	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												

* lepelaar: doortrekker/foeragerend

* bruine kiekendief: foeragerend

* watersnip: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in klein aantal.

Aantekeningen:

18. Westwouderpolder (De Woude)

Ligging

Aan de oostkant van het Alkmaardermeer, ten noorden van Markenbinnen.

Na het graven van de Markervaart in de 17 eeuw is de polder een eiland geworden. Men moet dus met een pontje overgezet worden. De vaartijden zijn: maandag tot en met vrijdag vanaf 06.00 uur, en zaterdag en zondag vanaf 07.30 uur.

De geïsoleerde ligging heeft er toe bijgedragen dat het veenweidelandschap in de oude staat is gebleven.

Het is een van de rijkste weidevogelgebieden van ons land.

De beste maanden om daar heen te gaan zijn maart, april en mei. Dan zijn de weidevogels op hun actiefst. Ook de zangvogels zijn dan goed te zien, omdat de vegetatie nog niet ver uitgeweid is. Hier zijn nog veldleeuwvinken te horen. Halverwege de wandeling bevindt zich in het weiland een plas-dras plek waar in het voorjaar kleine- en bontbekplevier, kluut en kempfaan te zien kunnen zijn. Kans op lepelaar, zomertaling en watersnip. Een winterrondje levert ganzen, slechtvalk en wintertaling op. Buizerd is er het hele jaar door.

De rondwandeling over de dijk is 7 km lang en al vogelende bent u gauw drie tot vier uur onderweg.

De dijk van de Westwouderpolder is vrij toegankelijk voor wandelaars.

Het gebied is in beheer van Staatsbosbeheer.

Westwouderpolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
lepelaar	zg*												
grauwe gans	jv												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
zomertaling	dt												
slobeend	br												
tafeleend	jv												
kuifeend	jv												
buizerd	jv												
bruine kiekendief	br												
slechtvalk	wg												
kluut	br												
kleine plevier	dt												
bontbekplevier	dt												
goudplevier	wg												
kievit	jv												
kemphaan	dt												
watersnip	dt*												
grutto	br												
wulp	wg												
zwarte ruit	dt												
tureluur	br												
groenpootruiter	dt												
witgatje	dt*												
bosruiter	dt												
visdief	br												
veldleeuwerik	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
boerenzwaluw	br												
rietzanger	br												
kleine karekiet	br												
rietgors	jv												

* lepelaar: doortrekker/foeragerend

* watersnip: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in kleine aantallen

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in kleine aantallen.

Aantekeningen:

19. Zeerijtsdijkje en Hooge Weide

Ligging

In Bakkum Noord loopt de Bleumerweg oostwaarts.

Ten zuiden hiervan ligt de Hooge Weide en ten noorden het Zeerijtsdijkje.

Zeerijtsdijkje

In 1999 en 2000 is het natuurgebied Zeerijtsdijkje aangelegd. Van een intensief gebruikt landbouwgebied met maisakkers en droge, zwaar bemeste weilanden is het omgevormd tot schraal grasland met natte en droge delen. Schoon duinwater wordt via een aquaduct het gebied ingeleid, waardoor de natuur verder wordt hersteld. Van 1 maart tot 1 juli is de wandelroute die door het gebied loopt, te bereiken via het Jan Miessenlaantje, gesloten vanwege het broedseizoen. Zeerijtsdijkje is eigendom van Landschap Noord-Holland en in beheer van PWN.

Hooge Weide

Dit natuurgebied van de Stichting De Hooge Weide ligt tegen de binnenduinrand bij Bakkum Noord langs de spoorlijn tussen de Bleumerweg en de Zee-weg. Het gebied heeft zich de afgelopen 20 jaar ontwikkeld tot één van de rijkste natuurgebieden binnen de gemeente Castricum. Het gebied is in twee fasen ingericht; in 1994 en 2004. Geomorfologische en historische-geografische patronen, zoals kreekrestanten van het Oer-IJ-estuarium en een middeleeuws dijkje, zijn richtinggevend geweest bij deze inrichting. Er ontwikkelen zich gevarieerde orchideeënrijke, natte schraalgraslanden en kwelgraslanden, met veel soorten die kenmerkend zijn voor het overgangsgebied van duin naar polder, ook wel 'duinzoom' genoemd. Kwelindicatoren als holpijp, beekpunge, slanke waterweegbree zijn algemeen. Bijzonder is de recente vestiging van 'duinsoorten', als rond wintergroen, keverorchis en bijenorchis. Wat betreft fauna is het gebied vooral van belang als voortplantingsplaats voor verschillende amfibieën, waaronder de rugstreeppad. Hoewel het gebied deel uitmaakt van de weidevogelkerngebieden is het (evenals de omgeving) niet bijzonder rijk aan weidevogels. De voornaamste broedvogels zijn tureluur, grutto en kievit. Ook is er een broedgeval van de watersnip bekend en verschillende keren hebben bergeenden er hun jongen grootgebracht. Gebied de Hooge Weide is in eigendom van de stichting met diezelfde naam.

Verwacht wordt dat het gebied zich in de toekomst - zeker in botanisch opzicht - nog verder zal ontwikkelen. Mogelijk weidevogelsucces is afhankelijk van de ontwikkelingen in de naaste omgeving. Een actief weidevogelbeheer zal zeker bijdragen aan een rijkere weidevogelstand. Oppervlakte: 17 ha.

Dit gebied is gesponsord door: Jan van Leeuwen en Jan Schaank

Zeerijtsdijkje / Hooge weide		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
aalscholver	jv												
blauwe reiger	jv												
lepelaar	zg*												
grauwe gans	jv												
canadese gans	jv												
brandgans	jv												
nijlgans	jv												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
wilde eend	jv												
slobeend	br												
grote zaagbek	wg												
buizerd	jv												
slechtvalk	wg												
torenvalk	jv												
boomvalk	zg												
waterhoen	jv												
meerkoet	jv												
scholekster	br												
kievit	jv												
watersnip	dt*												
grutto	br												
zwarte ruiter	dt												
tureluur	br												
groenpootruiter	dt												
witgatje	wg*												
oeverloper	dt												
visdief	zg*												
veldleeuwerik	br												
huiswaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												

* lepelaar: doortrekker/foeragerend

* watersnip: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in kleine aantallen

* witgatje: hoofdzakelijk doortrekker; overwinterend in kleine aantallen

* visdief: foeragerend.

Aantekeningen:

20. Heilooërbos

Ligging

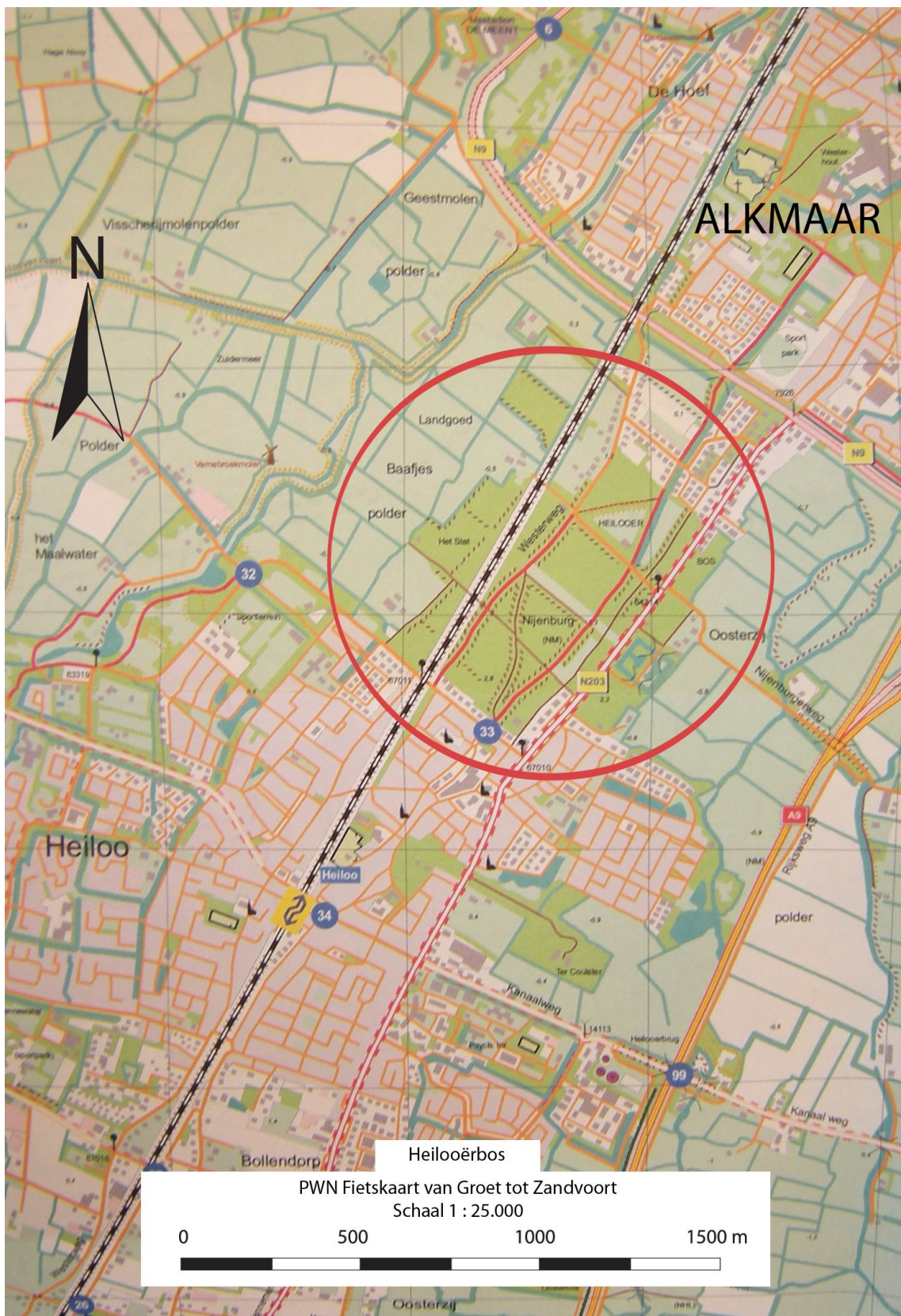
Bossen ten westen van de Kennemerstraatweg tussen Heiloo en Alkmaar.

Dit bos is onderdeel van het landgoed Nijenburg en is rond 1780 aangelegd. In het grootste gedeelte van het bos staan loofbomen waaronder veel oude beuken en eiken. En er staat een perceeltje sparren.

In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw broedden rond de buitenplaats Nijenburg nog enkelen honderden paren blauwe reigers. Deze kolonie is in de loop der jaren helaas afgenomen tot een tiental paren. In februari zijn de merel en zanglijster al begonnen met hun zang. Buizerd en havik broeden hier sinds eind jaren negentig. In het voorjaar zijn er veel zangvogels te horen en te zien; tjiftjaf, zwartkop, fitis, roodborst, winterkoning, vink en groenling. Het hele jaar door komen gaai en kauw hier voor, net als boomkruiper, kool- en pimpelmees. Goudhaantjes zitten er in de sparren. Hier in de winter kans op ransuil. U hoort en ziet hier geregeld groene- en grote bonte specht. Inmiddels broedt er Boomklever.

Naast vogels is het er rijk aan de vleermuissoorten: rosse-, ruige dwerg-, dwerg- en watervleermuis.

Het bos is in eigendom en beheer van Natuurmonumenten en vrij toegankelijk. Er zijn vele wandelpaden, dus kun je hier lekker uit de voeten.

[illegible]

Aantekeningen:

21. Bergermeerpolder en Loterijlanden

Ligging

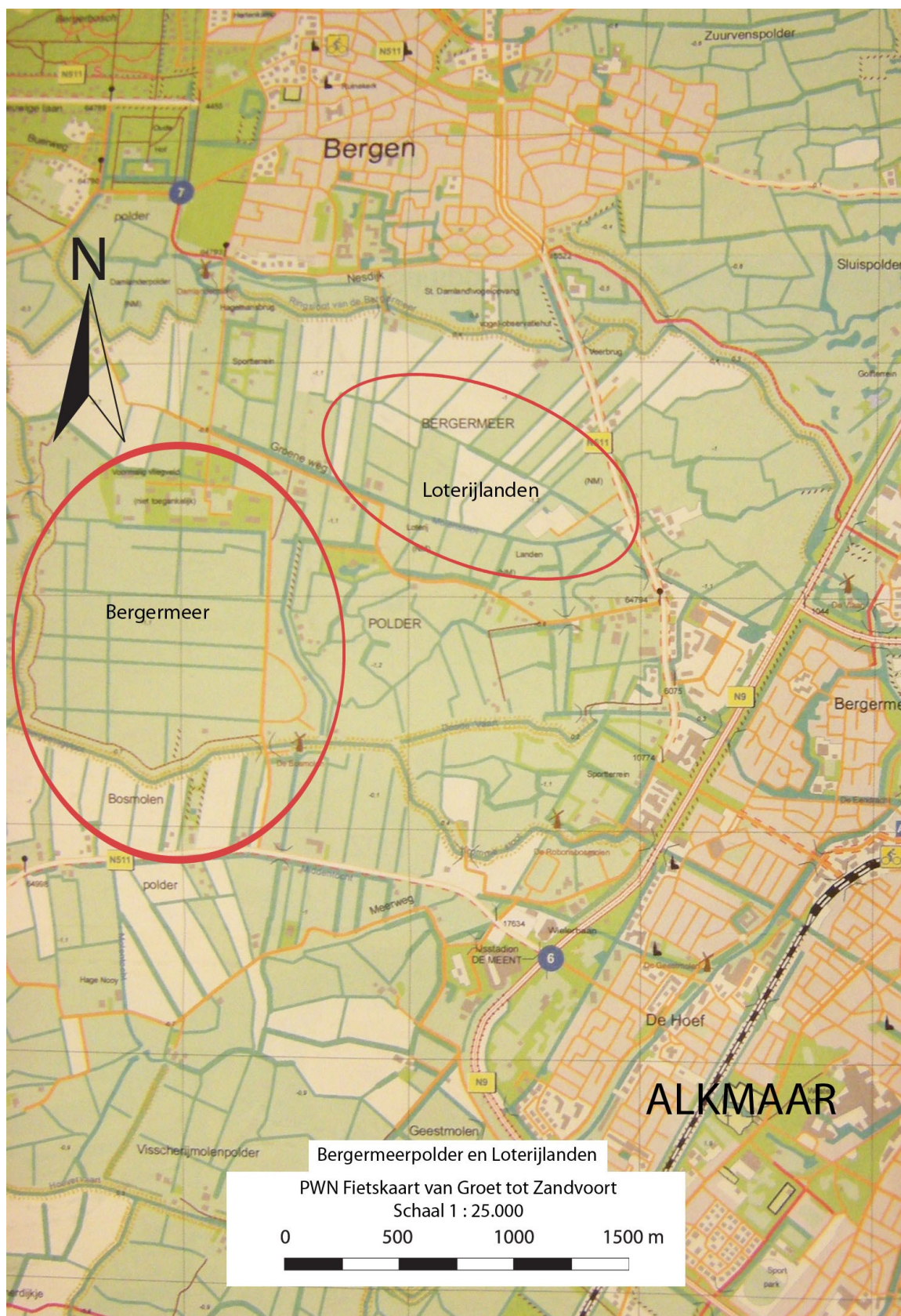
Ten zuiden van Bergen. Vanaf de Hoeverweg (Egmond aan de Hoef naar Alkmaar) de Kolonel Sneepweg in.

Ten westen van deze weg bevond zich een vliegveld uit de Tweede Wereldoorlog. Ten oosten staan een aantal bunkers. Voormalig weiland werd glad geschoven, waarna er door de Duitsers diverse grasbanen werden aangelegd. Na de oorlog heeft men hier een aantal sloten gegraven en werd het land weer in agrarisch gebruik genomen. Samen met het deel aan de oostkant meet het 100 hectare en kun je er vanaf maart tot en met juni soorten als slobbeend, zomertaling, grutto, tureluur, kemphaan, holenduif, steenuil, gele kwikstaart en tapuit zien.

De Loterijlanden (20ha.) liggen langs de Groene Weg (Bergen naar Alkmaar). Het waterschap verpachtte percelen land middels een loterij. Belangstellende, omwonende boeren konden er op inschrijven. Het gebied is in beheer bij Natuurmonumenten en geeft de oorspronkelijke begroeiing weer van wat de Bergermeer ooit was; dotterbloemhooilanden en hier en daar zoute kwel. In het voorjaar zijn de landen goed voor grutto, tureluur en gele kwikstaart. Kans op lepelaar, zomertaling en watersnip. Aan de westkant heb je goed overzicht over de Molensloot waar je in de winter smienten en grote zaagbekken kunt zien.

De gebieden zijn goed te overzien vanaf de aanwezige wegen.

Dit gebied is gesponsord door: Ed van Houten

Bergermeerpolder		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
fuut	jv												
aalscholver	jv												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
slobeend	br												
kuifeend	jv												
buizerd	jv												
torenvalk	jv												
slechtvalk	wg												
patrijs	jv												
scholekster	br												
grutto	br												
tureluur	br												
kievit	jv												
stormmeeuw	jv												
visdief	br												
steenuil	jv												
holenduif	jv												
veldleeuwerik	br												
boerenzwaluw	br												
graspieper	jv												
gele kwikstaart	br												
witte kwikstaart	br												
rietzanger	br												
kleine karekiet	br												
tapuit	dt												

Aantekeningen:

Loterijlanden		jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
fuut	jv												
aalscholver	wg												
bergeend	br												
smient	wg												
krakeend	jv												
wintertaling	wg												
slobeend	br												
kuifeend	jv												
torenavalk	jv												
scholekster	br												
kievit	br												
grutto	br												
tureluur	br												
stormmeeuw	jv												
visdief	br												
boerenzwaluw	br												

Aantekeningen:

22. Hondbossche Zeewering als zeetrekpost

Het kijken naar vogels die tijdens voor- en najaarstrek vooral over de Noordzee vliegen, is in de jaren zestig ontstaan. Castricumse vogelaars stonden aan de wieg van zeetrekkingen vanaf “de Hondbossche”, die vanaf 1965 uitgroeide tot een van de beste telposten van Nederland.

Men kwam er toen achter dat er bij Camperduin op goede zeetrekdagen vaak hogere aantallen van diverse soorten gezien werden dan elders langs de kust. Een toen toonaangevend vogelaar sprak van het tegengestelde klokeffect, waarbij zeevogels, vooral bij stevige westen wind en trekkend langs de oostkust van Engeland vanaf de Engelse Wash, waar de kust een sterke oostwaartse uitstulping in de Noordzee vertoont, als het ware rechtdoor vliegen over de Noordzee, om vervolgens ter hoogte van de Hondbossche onze kust te bereiken en daar vervolgens in zuidelijke, maar ook vaak in noordelijke richting af te slaan. Deze theorie wordt ook in De Avifauna van Nederland 2 genoemd en dan met name voor waarnemingen van valse stormvogeltjes. Op dagen met veel valse stormvogeltjes langs de Engelse oostkust bij de Wash werden in de dagen daarna vooral relatief veel exemplaren bij de Hondbossche gezien. Het zeetrekken speelde zich in de jaren zestig hoofdzakelijk af in de maanden september tot en met november. Zowel in de winter als in het voorjaar was er hier vrijwel niemand te vinden. Later werd ontdekt dat ook in de wintermaanden en zelfs in het voorjaar het kijken over zee interessante waarnemingen kon opleveren. Vooral in de maanden januari en februari kunnen soms zeer grote aantallen duikers en alkachtigen worden waargenomen en dat bovendien vaak bij wind uit het oosten.

Steltloper trek in het voorjaar kan in korte perioden vrij massaal zijn, waarbij rosse grutto's de hoofdmoot vormen.

We beperken ons in deze tekst tot de trek van echte zeevogels: d.w.z. vogels die de zee voor meerdere doeleinden gebruiken en er niet alleen maar overheen vliegen, meestal dicht onder de kust, zoals steltlopers dat doen.

Zeevogels gebruiken de zee om te foerageren, te rusten en te slapen, terwijl sommige soorten die wij pelagisch noemen, er hun hele verdere leven buiten de broedtijd om, op door brengen. Voorbeelden hiervan zijn drieteenmeeuwen, stormvogels, duikers, alkachtigen, jan van genten en jagers. Van de steltlopers behoren de franjepoten ook tot deze groep.

Alle andere meeuwen en sterns die vaak wel op de kust overnachten rekenen we hier ook tot de sterk aan zee gebonden vogels, hoewel bijvoorbeeld kokmeeuwen tot ver in het binnenland kunnen broeden en overleven, zonder de zee nodig te hebben.

Het voordeel van de Hondbossche als zeetrekpost is zeker het ontbreken van stuivend zand, iets wat zeetrekken bij harde wind haast onmogelijk kan maken. Stuivend zand is vaak een groot probleem voor ogen en kostbare apparatuur. Voor zeetrekken heeft men altijd een kijker met sterke vergrotingsfactor van minstens 10 keer nodig. En zelfs dat is vaak nog te weinig. Het nadeel van nog sterkere kijkers van bijv. 15-22 keer, is het feit dat zij bij

harde wind niet meer te hanteren zijn en zeker niet voor uren achter elkaar, tot wel 6 uur aan toe. Dit is eenvoudig niet vol te houden als de kijker niet op een stevig en trillingsvrij statief geplaatst is. Dat geldt zeker voor telescopen, waarbij de ideale vergrotingsfactor zo rond de 30 ligt. Hoe zwaarder het statief hoe rustiger het beeld en dat is bij uren achtereenvolgens kijken van groot belang om vogels, vaak op grote afstand en voor korte tijd zichtbaar, toch te kunnen determineren.

Het meest ideale is waarnemen vanaf een stoel, zeer warm en waterdicht aangetrokken en de kijker op statief. Nog idealer is kijken vanuit de beschutting van een auto, kijker ook op statief en geopend raam. Helaas kan dat niet op de Hondbossche en voor deze vorm van waarnemen zijn er wel mogelijkheden op de boulevard van Egmond, maar toestemming van de politie is dan wel vereist. Hoe dan ook, ook op de dijk zijn er meerdere plaatsen waar men gezeten op eigen stoel of een daar al aanwezige bank, o.a. tegenover de Putten de trap op, goed kan zeeijken.

Bij erg harde wind nemen de waarnemingsomstandigheden echter wel snel af, omdat men nauwelijks meer stil kan blijven zitten en het ook geen uren kan uithouden.

Overigens blijkt zeeijken geen eenvoudige manier van vogels waarnemen. Bij de meest interessante windrichting uit het noordwesten, zijn de golven en golfdalen meestal hoog en diep, waarin en waarachter langsvliegende vogels vaak grotendeels verdwijnen.

Vele laagvliegende vogels kunnen zodoende makkelijk gemist worden, wat bij de kleine stormvogeltjes snel het geval is.

Ook vliegen veel soorten, waaronder grauwe- en noordse pijlstormvogels vaak erg ver weg en is uiterste concentratie vereist om deze dieren op grote afstand op te pikken en dan vooral in beeld te houden, wanneer ook deze vogels voortdurend in de golfdalen verdwijnen.

Zeevogels kijken is ronduit spannend te noemen en vaak ook frustrerend, omdat vogels die je buurman ziet, vaak niet door jezelf kunnen worden opgepikt. Dit wordt mede veroorzaakt omdat er weinig referentiepunten op zee zijn, waardoor het uiterst moeilijk is een goede plaatsomschrijving te geven. Termen als, "daar, achter de branding", "halverwege", "naar links" of "dichtbij", zijn meestal nietszeggend, omdat je natuurlijk niet weet waar, onder welke hoek, in welke richting en met welke vergroting de anderen kijken.

Wie over zee kijkt moet allereerst iets met de zee zelf hebben en op de koop toe nemen, dat een paar uur kijken niets kan opleveren, ook niet als de wind ideaal lijkt te zijn om vogels uit de noordelijke Noordzee en Atlantische Oceaan langs onze kust te verwachten.

Een goede westerstorm geeft geen garantie voor een goede zeevogeldag, laat staan een topdag. De zeevogelaar moet wekelijks terugkomen en niet na een uurtje vertrekken, dan wordt het nooit wat.

Volhouden en nog eens volhouden is wat nodig is en dan wordt de moeite zeker beloond met fraaie soorten pijlstormvogels (2 soorten), stormvogeltjes (2 soorten), noordse stormvogels, vorkstaartmeeuwen, 4 soorten jagers, geelsnavelduiker, ross meeuw en vele andere boeiende soorten. Maar ook honderden langstreckende en foeragerende jan van genten, vaak op zeer korte afstand, kunnen een dag al zeer geslaagd maken, evenals die ene noordse stormvogel die fraai bogentrekkend over de branding vliegt. Bovendien zijn er voor de volhouders plotseling topdagen met soms duizenden noordse stormvogels in enkele uren zoals op 6 december 1985 met 14.000 exemplaren en verder op 16 september 1994 met 12.000 exemplaren, ook weer bij Camperduin.

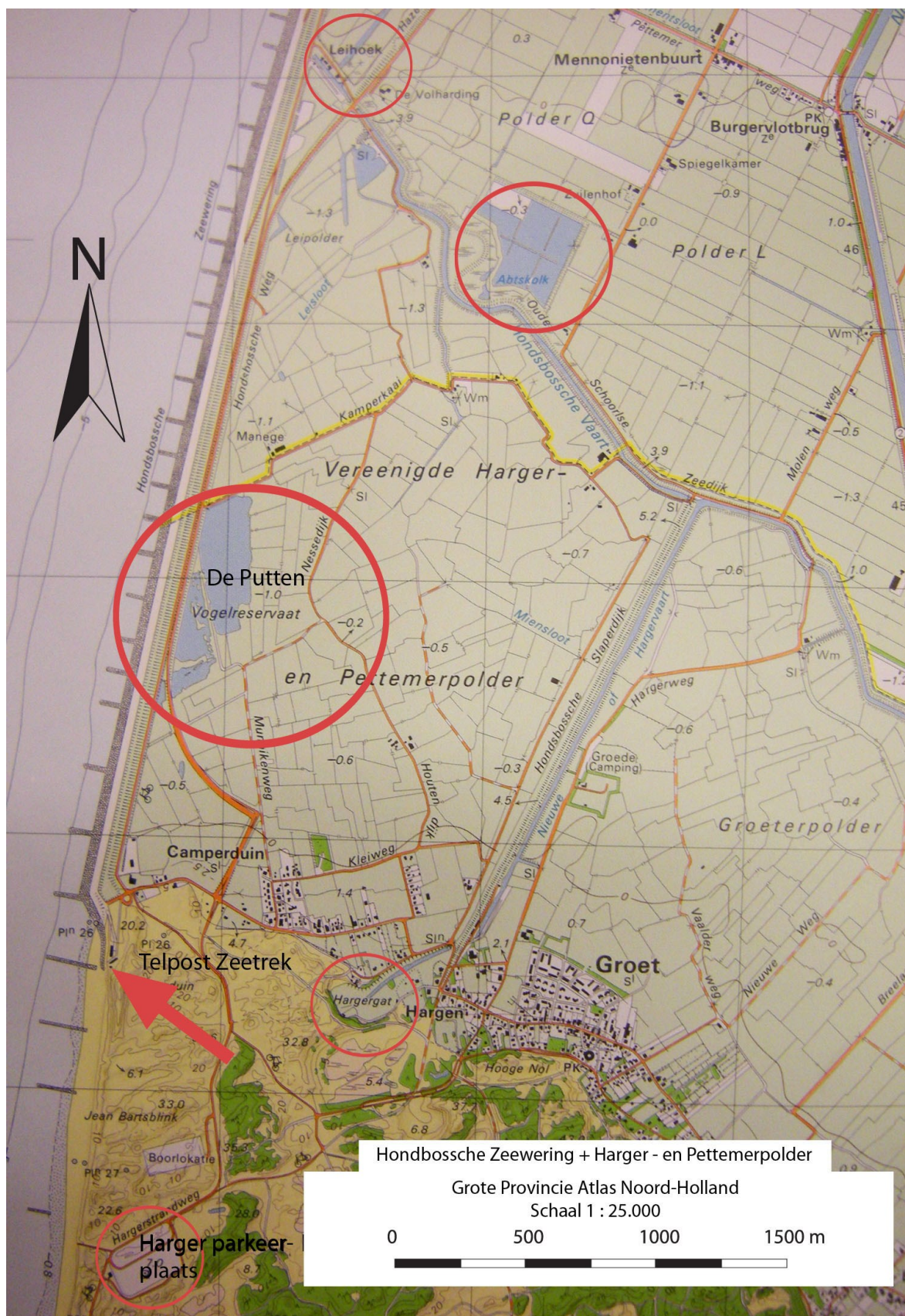
Kortom zeevogels kijken is een specialisme, dat niet voor iedereen weggelegd is, waarbij vooral de vaak grote afstand waarop men de vogels waarneemt voor velen teleurstellend is.

De echte zeevogelaar vindt het geweldig een grauwe pijlstormvogel snel bogentrekkend over de horizon te zien gaan naar de verre broedplaatsen op de Falklands of magische eilanden als Tristan, Nightingale-en Inaccessible Island, plaatsen waar iedere zeevogelkijker naar toe zou willen vliegen.

Tot slot nog iets over de soorten en tijdstippen waarop men deze gedurende de herfst kan zien langskomen. Deze tijdstippen zeggen niets over de aantallen, maar alleen over de periodes waarin de kans op het zien van de soort het grootst is. Dat kan dus voor een soort betekenen, dat het op jaarbasis misschien maar om één waarneming zou gaan, maar dat over tientallen jaren bekeken, de kans hierop het grootst in de tweede helft van oktober is. In de praktijk betekent dit dan dat je die vogel waarschijnlijk helemaal niet ziet. Bij andere soorten zoals bijvoorbeeld drieteenmeeuwen, waarvan er jaarlijks vele duizenden langs vliegen, betekent het ook dat de kansen daarop in de tweede helft van oktober en vooral in november het grootst zijn, maar ook dan zou het kunnen dat op een bepaalde dag geen drieteenmeeuw te zien is, terwijl deze vogels met aantallen van 100.000-150.000 op het Nederlandse continentale plat gedurende de wintermaanden aanwezig zijn. Dit is dan ook een typische pelagische, geheel aan open zee gebonden vogel, die slechts na storm en bij olievervuiling aan- en op de kust komt.

Noordse Stormvogel	vanaf augustus-maart, typische najaars- en wintervogel
Grauwe Pijlstormvogel	vooral september en oktober bij harde-stormachtige wind
Noordse Pijlstormvogel	eind juni en begin juli en september/oktober
Stormvogeltje	september-december (zeer klein aantal)
Vaal stormvogeltje	september-oktober (klein aantal)
Jan van Gent	vooral september en oktober (grote aantallen)
Grote jager	half september-half oktober
Middelste jager	oktober-half november
Kleine jager	half augustus-oktober
Kleinste jager	eind augustus-half oktober
Dwergmeeuw	half april-half mei en oktober-november (vrij groot aantal)
Vorkstaartmeeuw	vooral september-november (zeer klein aantal)
Kokmeeuw	doortrekker en wintervogel in zeer groot aantal
Stormmeeuw	doortrekker en wintervogel in (zeer) groot aantal
Zilvermeeuw	doortrekker en wintervogel in zeer groot aantal
Kleine Mantelmeeuw	doortrekker in groot aantal, wintervogel klein aantal
Grote Burgemeester	december t/m februari zeer klein aantal als overwinteraar
Grote Mantelmeeuw	vooral oktober en jaarvogel
Drieteenmeeuw	vooral oktober/november en vaak na storm (vaak met olie)
Grote stern	juli/augustus
Visdief	half mei en augustus
Noordse stern	mei en augustus
Dwergstern	april/mei
Zeekoet	november t/m maart, top in februari
Alk	januari t/m maart, top in februari
Kleine Alk	november
Papegaaiduiker	februari/maart

Aantekeningen:

23. Vereenigde Harger- en Pettemerpolder

Omdat we in dit boekje de Hondsbossche Zeewering (uitvoerig) beschrijven, kan als vogelplek de daar achterliggende polder niet ontbreken. Daar deze Vereenigde Harger- en Pettemerpolder meerdere biotopen herbergt, hebben we afgezien van het maken van een soortenlijst met maandbalken. Door de ligging langs de kust en de aard van de polder is er het hele jaar door wel wat te zien. Tijdens voor- en najaarstrek is het hier altijd spannend vogelen.

De Putten, de polders daar ten oosten van, de Abtskolk/Nieuwe Putten, de Bakkersdam (bij de Leihoeke), omgeving Hargergat en de parkeerplaats van Hargen aan zee zijn goede vogelplekken.

In De Putten vaak steltlopers, sterns (flinke groepen grote sterns in de trektijd) en meeuwen. Vaak smienten en wintertalingen. In 2015 zijn de Putten heringericht en zijn er nieuwe, degelijke eilandjes en oevers gemaakt waar bijvoorbeeld meeuwen, sterns, kluten en pleviertjes kunnen broeden. Bergeenden met jongen worden er gezien alsook grauwe ganzen met jongen. In het riet broeden wat kleine rietvogels als kleine karekiet en rietgors. Het is veel meer een stopplaats voor trekvogels en een plek om te overtijen bij hoogwater (vooral steltlopers, meeuwen, sterns en eenden). De laatste jaren zijn er veel rustende aalscholvers te zien.

In de polder broeden grutto's, tureluurs, kieviten en eenden als wilde eend, bergeend, krakeend, slobbeend en zomertaling (afgezien van wilde eend in heel laag aantal). Ook graspiepers en witte kwikstaarten (bij de opstallen in de polder) broeden er. Veldleeuwerik lijkt verdwenen en gele kwikstaart incidenteel nog. Er worden nog wel regelmatig patrijzen gezien. Voorts is de polder foerageergebied voor o.a. blauwe reigers en lepelaars (tijdens de trek en voor de vogels uit de tanende kolonie van het Zwanewater).

In de trektijd regelmatig groepen goudplevieren en wulpen. Bij hoog water vaak steenlopers in de graslanden. Grauwe ganzen zijn er het hele jaar door aanwezig. Het gebied ontwikkelt zich ook als overwinteringsgebied van andere ganzensoorten, vooral kolgans en het is een van de paar gebieden in Nederland waar de zeldzame dwerggans voor langere tijd gedurende de winter verblijft (sinds winter 1995/1996). Er worden er soms wel 60 of meer geteld.

Vooraf in trektijd en winter goede kans op roofvogels. Buizerd en torenvalk zijn er het hele jaar en er overwinteren enkele slechtvalken in het gebied. Verder regelmatig sperwer, bruine- en blauwe kiekendief, soms boomvalk, smelleken en havik. Bij de Abtskolk broeden rietvogels als rietgors, rietzanger, baardman en blauwborst.

Het Hargergat is eind april en begin mei vaak goed voor beflijsters. In deze omgeving dan kans op allerlei zangvogelsoorten.

De parkeerplaats van Hargen aan zee levert in de winter soms sneeuwgorst of strandleeuwerik op.

In de Bakkersdam (een moeilijk te overzien rietgebied in het oostelijke deel van de Hazepolder, tussen Leihoek en Petten) is er in augustus kans op waterrietzanger en zijn er een paar waarnemingen van graszanger.

Door de geografische ligging is deze streek rond de Hondsbossche Zeewering ook rijk bedeeld met schaarse soorten en dwaalgasten.

Aantekeningen:

Een financiële bijdrage werd ontvangen van:

Stichting De Hooge Weide

Elke vogel telt, tel met ons mee

Sovon brengt jaarlijks de vogelstand van Nederland in kaart voor een betere bescherming, beleid en wetenschap. Dat doen we in verschillende telprojecten: van vogels in de tuin tot watervogels in de polder, van broedsucces tot ringonderzoek. En of je nu veel of weinig tijd hebt, veel of weinig ervaring als vogelaar, er is altijd een project waar aan je kunt meedoen. Doe ook mee en kijk welke vogeltelling bij jou past op www.sovon.nl/iktelmee